

Publikációs dilemmák és kihívások a gazdaságinformatikus kutatók számára

HONFI VID SEBESTYÉN¹, KŐ ANDREA² KOSZTYÁN ZSOLT TIBOR³

¹Milton Friedman Egyetem, Informatika Tanszék, ²Budapesti Corvinus Egyetem, Informatikai Intézet ³Pannon Egyetem, Kvantitatív Módszerek Intézeti Tanszék.,

eMail: honfi@uni-milton.hu, andrea.ko@uni-corvinus.hu kosztyan.zsolt@uni-pannon.hu

ABSTRACT

A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya 2023. június 1-jei hatállyal alaposan megújította és új alapokra helyezte a folyóiratlistáját. Az új lista alapvetően a nemzetközileg is elismert Scimago Country & Journal Ranking (SJR) szerinti folyóirat értékelés alapján sorolja négy (A-D) osztályba a folyóiratokat. Ugyanakkor a modellváltó egyetemek más előírásokat, pl. Web of Science (WoS)-szerinti besorolást is előírnak. Ráadásul az egyes egyetemek sokszor csak két: (1) üzleti-menedzsment és (2) közgazdasági területeken fogadják el a publikációkat. Tanulmányunk arra keresi a választ, hogy milyen dilemmák elé néz egy kutató, ha valamennyi elvárásnak meg szeretne felelni, különösen, ha az adott kutató gazdaságinformatikával foglalkozik.

KIVONAT

The Department of Economics and Law of the Hungarian Academy of Sciences (MTA) has revised and updated its list of journals as of June 1, 2023. The new list classifies journals into four categories (A-D) based on the Scimago Country & Journal Ranking (SJR), an internationally recognized journal evaluation system. However, the universities that have undergone structural changes have different requirements, such as the classification according to Web of Science (WoS). Moreover, some universities only accept publications in two fields: (1) business management and accounting (BMA), and (2) economics, econometrics and finance (EEF). Our study explores the dilemmas researchers face when they want to meet all these expectations, especially if they work in business informatics.

Bevezetés

A gazdaságinformatikus kutatók számára komoly identitási problémát okoz, hogy mely tudományterület: informatika vagy gazdálkodástudomány elvárásainak kell megfelelniük, hiszen, míg az alap- és mesterszak az informatikatudományhoz tartozik, addig az egyetlen gazdaságinformatikus doktori képzés a Budapesti Corvinus Egyetemen mindkét terület szerint akkreditált. Ugyanakkor csak a Magyar Tudományos Akadémia IX. osztálya fogadta eddig be a gazdaságinformatikusokat az Ipar- és Vállalatgazdasági Albizottságon belül a Gazdaságinformatikai Munkabizottságba. Ha ezen a területen tevékenykedő kutatók előre szeretnének jutni a tudományos ranglétrán, akkor az egyik választási lehetőségük, hogy a IX. osztály elvárásaihoz igazodnak. A IX. osztály különböző tudományos bizottságai 1966-tól kezdve készítenek folyóiratlistákat. Az első lista az „MTA IX. osztálya által a magyar társadalomtudományi folyóiratok számára kiadott folyóiratlista” címmel jelent meg. Ezekkel a folyóiratlistákkal kapcsolatban számos kritika felmerült lásd pl. [1]. A legfőbb kritikák közé tartozik, hogy egészen a legutóbbi frissítésig, a folyóiratok jelentős része a két leginkább meghatározó folyóiratlistában: Web of Science (WOS), illetve Scimago, Scopus nem szerepelt. Fontos probléma volt továbbá, hogy azoknál a cikkeknel, amelyek szerepeltek ugyan a két nemzetközi lista valamelyikében, IX. osztály szerinti A-D besorolás és a nemzetközi Q1-Q4 besorolások nem mindig voltak egymásnak megfeleltethetők. Talán mégis a legfőbb kritika, hogy míg a nemzetközi listák évről-évre, mindig egy meghatározott időpontban (általában tavasszal, illetve nyáron) frissülnek, addig IX. osztály által elfogadott legutóbbi lista 2017-es. Az azóta eltelt hat év jelentősen átszabta a folyóiratok sorrendjét. Az új lista ezzel szemben már

választ egy mutatót. Ez a Scimago Country & Journal Ranking (SJR), amely jóval komplexebb, mint a publikációk és a hivatkozások arányaként számolt impakt faktor [2,3] és sokkal jobban figyelembe veszi a szakterületi sajátosságokat is [4,5]. A modellváltó intézmények finanszírozási szerződéseiben, illetve az ebből levezetett legtöbb modellváltó egyetem által elfogadott teljesítményértékelési rendszerekben az is szerepel, hogy a folyóiratok rendelkezzenek WoS azonosítóval. A cikkek lehetőleg legyenek legalább a sorrendben medián feletti (ún. Q2-es), vagy az első kvartilisba tartozó (Q1-es), sőt még inkább az első decilisbe (D1-es) megjelenő folyóiratok, mert a legtöbb pont ezekre a folyóirat publikációkra adható. Itt meg kell jegyezni, hogy a WoS, vagy a Scimago részben másképp sorolja be a folyóiratokat, így az sem mindegy, hogy a D1-es besorolás melyik (a szűkebb WoS, vagy a bővebb Scimago) lista alapján értendő. Ezen túlmenően több felsőoktatási intézményben, a publikációknak meg kell felelniük a szakterületi besorolás feltételeinek is. Tanulmányunkban arra vállalkoztunk, hogy a IX. osztály, Gazdaságtudomány Doktori Minősítő Bizottság (GMB) által kialakított listát alapul véve, az esetleges adathiányokat kiegészítve megkeressük azokat a folyóiratokat, amelyek az alábbi elvárásoknak megfelelnek: (1) rendelkeznek WoS azonosítóval és lehetőleg itt D1-es a besorolásuk (2) A SCIMAGO/SCOPUS szerint is D1-es a besorolásuk (3) az MTA-GMB listáján „A” minősítést kaptak, valamint (4) vagy üzleti/menedzsment (angolul: Business, Management, Accounting (BMA)), vagy pénzügy/ökonometriai/közgazdasági (angolul: Economics, Econometrics, Finance (EEF)) besorolásúak. Ezután az így kiválogatott folyóiratok által megfogalmazott fókusz (scope) elemeztük egyszerű szövegbányászati eszközökkel. A fókusz-leírások alapján megpróbáltuk meghatározni, hogy mely diszciplínák azonosíthatók. Végül meghatároztuk, hogy ezek közül melyek köthetők leginkább a gazdaságinformatika kutatási területeihez.

Publikációs dilemmák, kihívások

Az angolszász országokban jelenleg átalakuló félben van a publikációs tevékenység is, sokkal inkább a hasznosításra, az ún. társadalmiasításra is fókuszálni kell a kutatások során [6,7]. Ezt erősítik a különböző nemzetközi és európai uniós pályázatok is, ahol már nem elég a kiválóság, hanem szükséges a társadalmi hatás bemutatása is. Nálunk a legtöbb kutatási-publikációs tevékenység még mindig abban a fázisban van, amelyet a szakirodalom „Publish or Perish” [8] „közzéteni vagy elpusztulni”-ként azonosít. A kutatókat nem csak a modellváltó egyetemek finanszírozási szerződésén keresztül elvárások, hanem a hazai (pl. Országos Tudományos Alapprogramok (OTKA), Tématerületi Kiválóság Program (TKP)) és nemzetközi kutatási pályázatokban való részvétel, valamint a tudományos előmenetel, habilitáció, egyetemi tanári pályázat, MTA doktori pályázat is arra ösztönzi, hogy kutatásaikat minél több helyen, minél magasabb presztízsű folyóiratban jelentessék meg. Ugyanakkor még a legkiválóbb kutatások esetén is a megfelelő folyóirat kiválasztása egy több szempontú döntési feladat, ugyanis ezek az elvárások bár céljaikban megegyeznek: mindegyik a tudományos kiválóságot próbálja lehetőleg számszerűsíthető (kvantitatív) eszközökkel mérni, mégis más módszertant használnak, a listák csak részben fednek át. Az eltérő módszertan miatt még azoknál a folyóiratoknál is más lehet a besorolás, amelyek mindegyik listában szerepelnek. Ebből adódóan komoly kihívást jelent egy kutató számára, ha mindegyik elvárásnak meg szeretne felelni. Az elvárásokat négy nagy csoportba lehet rendezni (lásd 1. táblázatot).

1. táblázat: Legjobb publikációkkal szembeni elvárások

Elvárás	Hol fontos elsődlegesen?
1. MTA-A	Tudományos előmenetel: habilitáció, egyetemi tanári, MTA doktori pályázat.
2. WoS D1	Finanszírozási szerződés miatt teljesítményértékelési rendszerben. Nemzetközi pályázatokban.
3. Scimago D1	Hazai pályázatokban (pl. OTKA, TKP), valamint bizonyos egyetemek belső pályázata, elszámolása miatt.
4. BMA, EEF	Bizonyos egyetemek belső elszámolása miatt. Tudományos előmenetel esetén.

Az MTA-GMB listája összesen 2599 folyóiratot listáz. Ebből 390-et jelöl meg A kategóriás folyóiratként. A tudományos előmenetel, de ezen belül is különösen az MTA doktori pályázat beadása szerint mérvadó, hogy a folyóirat ebben a listában is szerepeljen, mert maximális pontszám legtöbbször csak ekkor adható az adott publikációra. Mivel az egyetemi tanári pályázatnál az MTA doktori pályázat követelményeinek 60%-a az elvárás, és sok egyetem a habilitációs kritériumokat is ennek függvényében határozza meg, így a tudományos előmenetel szempontjából fontos, hogy lehetőleg a megcélzott folyóirat ebben a listában is szerepeljen. Ugyanakkor nemzetközi pályázatokban, illetve a több tudományterületen is tevékenykedő, de főleg mérnöki és természettudományos dominanciával rendelkező egyetemek esetén fontos szempont, hogy a folyóiratot a WoS is listázza. A WoS elsősorban impakt faktoros folyóiratokat listáz. A nemzetközi rangsorok inkább a WoS listákból dolgoznak, amely egyrészt hátrányosan érinti a társadalomtudományok folyóiratait, mert több kiváló folyóirat nem szerepel ebben a listában, másrészt a modellváltó egyetemeket arra sarkalja, hogy az egyetem rangsorpozícióját javítva erre a besorolásra is tekintettel legyen. A WoS szerinti folyóirat rangsorolásához használt mutatók közül (pl. online jelenlét, idézetek száma, súlyozott értéke. stb.) közül az egyik legfontosabb mérőszám az impakt faktor. Az impakt faktor megmutatja, hogy az adott folyóiratban megjelent cikkeknek mekkora az átlagos idézettsége. Minél magasabb az impakt faktor, annál nagyobb presztízzsel rendelkezik a folyóirat, amelyet a hivatkozások súlyozásánál is felhasználnak. A legjobb 10%-a folyóiratoknak D1-es minősítést kap. Ez a lista ugyanakkor szűkebb és csak részben fed át a rivális Scimago/Scopus listájával, amelyet az MTMT is megjelenít. A Scimago, illetve a Scopus két különböző szolgáltatás, de mindkettő hasonló módon rangsorolja a folyóiratokat. Az idézeteken kívül figyelembe veszi a cikkek minőségét, amely magában foglalja a cikkek általános minőségét, a publikációkban használt módszertanokat, valamint a szerzők tudományos háttérét és hírnevét. Mindkét szolgáltatás figyelembe veszi a folyóiratokban megjelent cikkek témáját és a kutatási területeket, amelyekben belül a folyóiratok publikálnak. Például egy olyan folyóirat, amely a tudományos szakterületek széles skáláján publikál, magasabb helyet érhet el a rangsorban. A Scopus az idézetek forrásait is figyelembe veszi a rangsorolás során. Ha egy folyóiratot más nagy hatású vagy rangos folyóiratok idéznek, az pozitív hatással lehet a rangsorban elfoglalt helyére.

A Scimago és most már az MTA is az SJR index alapján rangsorolja a folyóiratokat, ahol a Scimago minden évben az adatbázisában szereplő több százezer folyóiratról begyűjti a szükséges információkat, beleértve a folyóiratokban megjelent cikkek számát és az ezekre kapott idézeteket. Az SJR index kiszámításához normalizálja az idézeteket, hogy kiigazítsák a különböző tudományterületek és folyóiratok közötti eltéréseket. Ez a normalizálás azért szükséges, mert a különböző területeken jelentős eltérések lehetnek az idézetek gyakoriságában és az idéző folyóiratok presztízsében. Az idézetek normalizált értékeit felhasználva készítik el a folyóiratok közötti hivatkozási hálózatot. Ez a hálózat mutatja a folyóiratok közötti kapcsolatokat, hogy melyik folyóiratról mennyi idézet érkezik más folyóiratokhoz.

Az SJR indexet az ún. PageRank algoritmusra építik, amelyet eredetileg a Google keresési algoritmusához fejlesztettek ki. Az algoritmus a hivatkozási mátrix alapján számolja ki a folyóiratok rangsorát. Minél több idézet érkezik egy folyóirathoz, annál magasabb lesz a folyóirat rangja. Emellett a hivatkozó folyóiratok presztízse is befolyásolja a rangsorolást. Az SJR index értéke azt mutatja, hogy egy folyóirat mennyire befolyásos és fontos az adott tudományos közösségben. A Scimago listája azonban

gyakran felülről értékeli a friss folyóiratokat. Az index számításának fontos pontja a normalizálás. A normalizálás ugyanakkor félre is vezethet, így gyakran olyan folyóirat is D1-es minősítést kaphat, amely alig pár éve jelent meg és sem impakt faktorról, sem komolyabb idézettséggel nem rendelkezik. Részben a normalizálásnak, részben a másfajta tudományos besorolásnak köszönhetően gyakran előfordul, hogy mindkét listában szereplő folyóiratok az egyik listában más osztálybesorolást kapnak, mint a másikban. Mivel Scimago lista használata ingyenes, így az MTMT is ezt a besorolást követi. OTKA, TKP pályázatoknál ezeket a besorolásokat kéri számon a pályázókon. Sőt magukat a pályázókat is ilyen ismérvek szerint rangsorolják D1-D10-es csoportba.

Ha mindez nem lenne elegendő, karok, doktori iskolák, egyetemek sokszor meghatározzák azokat a tudományterületeket, amelyeket befogadnak. Ez összehasonlítva a nemzetközi gyakorlattal [9], szűkítést jelent. A magyar gyakorlat elsősorban az üzleti- és menedzsment tudományokat (BMA), illetve az ökonometria és közgazdaságtudományokat (EEF) foglalja magába. A hivatalos IX. osztályos lista tartalmazza, hogy az adott folyóirat e két terület valamelyikén megméretteti-e magát, vagy sem. Fontos megemlíteni, hogy a befogadott tudományágak közé nem tartozik bele a döntéshozatal (angolul: Decision Science (DS)), ezen belül is az operációkutatás, operációs menedzsment, (Management Science (MS), Operations Research (OR)), termelés-menedzsment, logisztika, ellátási láncok, információrendszerek, ha azok módszertani kutatások és nem kifejezetten menedzsment problémákkal foglalkoznak. Nem tartoznak ide a statisztika, adattudomány, számítástechnika, matematika területén megjelenő kutatások sem, amelyekkel nagyon sok gazdaságinformatikus kutató foglalkozik. Éppen ezért minden multidiszciplináris alkalmazott tudomány területén, de különösen a gazdaságinformatika területén a kutatóknak igazi kihívás, hogy melyik folyóiratba küldje el a cikkeit. A lehetőségek tárháza igen szűk, ha valamennyi elvárásnak maximálisan eleget szeretne tenni.

Az adatgyűjtés menete

Az adatgyűjtés során az MTA-GMB listájából indultunk ki¹. A lista, igaz sokszor hiányosan, többek között tartalmazza a folyóiratok impakt faktorát, SJR értékét, illetve hogy szerepelnek-e a WoS, vagy Scimago listában, valamint, hogy a BMA, vagy EEF tudományterületek szerint rangsorolják-e az itt megjelent cikkeket. A hiányzó értékek pótlása után megvizsgáltuk a táblázatot kiegészítettük a folyóiratok Scimago és WoS szerinti rangsorértékeivel. A végső listában csak azokat a folyóiratokat hagytuk meg, amelyek: (1) az MTA-GMB lista szerint „A” minősítésűek. (2-4) WoS szerint és a Scimago szerint is D1-es besorolásúak a BMA, vagy EEF diszciplínák valamelyikén. Az így megmaradt folyóiratok esetén legyűjtöttük a folyóirat által megfogalmazott kutatási fókuszokat (scope), majd ezeket egyszerű szövegbányászati eszközök segítségével elemeztük.

Arra voltunk kíváncsiak, hogy:

K₁: Melyek azok a folyóiratok, amelyek valamennyi kritériumnak megfelelnek?

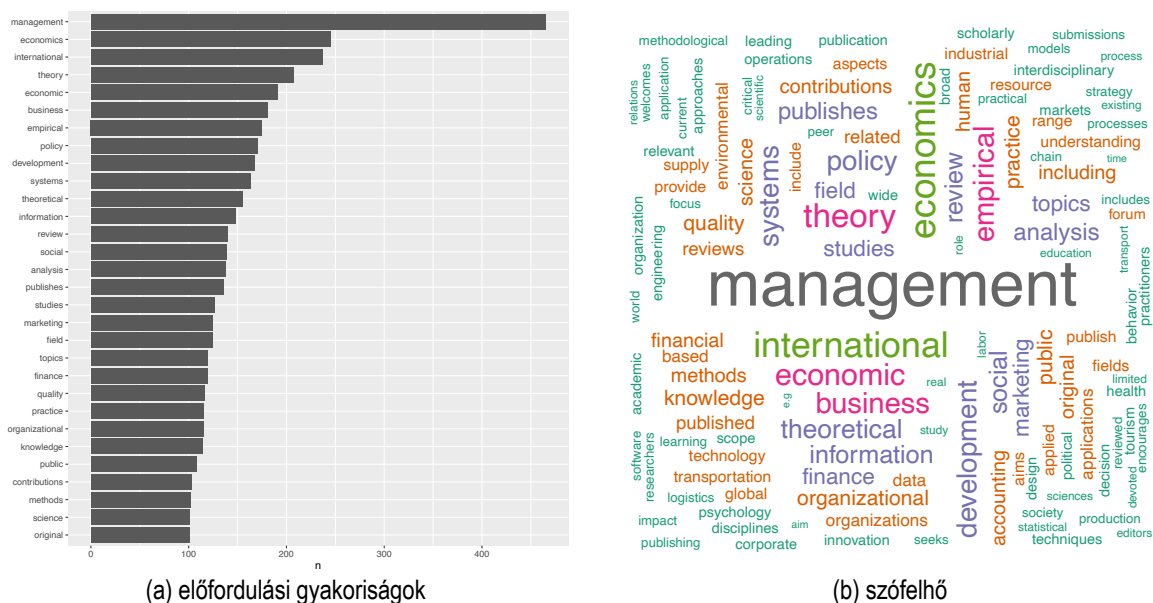
K₂: A kritériumoknak megfelelő folyóiratok kutatási fókuszai mely diszciplínákhoz kapcsolódnak?

A K₁ kutatási kérdés megválaszolása során nemcsak arra kerestük a választ, hogy mely folyóiratok azok, amelyek valamennyi magas elvárásnak megfelelnek, hanem arra is, hogy az egyes szűkítések hány folyóiratot és mely folyóiratokat, esetleg mely részterületet negligálnak. A K₂ kutatási kérdés arra ad választ, hogy a kutatási fókuszok alapján mely diszciplínák azonosíthatók ebben a szűk folyóiratlistában. Itt különösen arra vagyunk kíváncsiak, hogy e diszciplínák között milyen mértékben jelenik meg a gazdaságinformatika és az ehhez kapcsolható részterületek.

¹https://mta.hu/data/dokumentumok/doktori_tanacs/IX.%20Oszta%20GMB_Foly%C3%B3iratlista_Javaslat_V%C3%A9gs%C5%91.xlsx

Eredmények

A 390 A kategóriás folyóirat közül 221 folyóirat sorolható be a Scimago szerint az üzleti- és menedzsment tudományok (BMA), illetve 161 folyóirat az ökonometria és közgazdaságtan (EEF) valamely alkategóriájába. A folyóiratok céljaiban szereplő szavak gyakoriságának elemzési eredményét mutatja az 1. ábra.

Nem meglepő módon a legnagyobb gyakorisággal a menedzsment és közgazdaság szavak szerepelnek. Ennek oka lehet, hogy elsősorban olyan folyóiratok kerültek be a listába, amelyek e két tudományterület valamelyikén is megmérettetik magukat. Ugyanakkor e két szó mellett előkelő helyen szerepel a nemzetközi (international), az empirikus (empirical), a policy és a fejlesztés (development) is. Gazdaságinformatikai szempontból fontos, hogy olyan szavak, mint az információ, rendszer, minőség is előkelő helyen szerepelnek. Érdekes, hogy az elmélet (theory) gyakorisága megelőzi a gyakorlatot (practice). Miközben a kutatásoktól egyre inkább elvárják a társadalmi és gyakorlati hasznosíthatóságot.

A 390-ből mindössze, 67 olyan folyóirat található, amely mindkét alkategóriában képviselteti magát, míg 75 olyan folyóirat is szerepel a listán, amely egyik kategóriában sem szerepel. Ha tehát az egyetemek ragaszkodnak ahhoz, hogy csak-e két területen elkészült publikációkat fogadják el, akkor a IX. osztály MTA-GMB A kategóriás folyóiratainak mintegy 20% azonnal áldozatul esik. Ezek közül vannak társadalomtudomány, operációkutatás, matematika, számítástudomány, statisztika, területén nagyon magasan jegyzett folyóiratok is.

Mivel az MTA-GMB lista az SJR rendszerére épül, ezért az A listás, 390 folyóiratból 353 D1-es minősítésű legalább egy kategóriában, vagy alkategóriában. Ezzel szemben, mindössze 56 folyóirat büszkélkedhet ezzel a WoS adatbázisában és mindössze 54, amely mindkettőben D1-es minősítést kapott. Így, ha a fenntartó elsősorban azokat a tanulmányokat díjazza a finanszírozás során, amelyek e listák szerint is D1-esek, akkor igen kevés kiadó marad fenn ezen a szigorú rostán. A kutató helyzetét tovább nehezíti, hogy ezek a besorolások évről-évre változnak, miközben a tudományterületi listák általában 5-7 évig befagynak, 2021-ről 2022-re a 390-es listából 66 folyóiratot találtunk, amelyek 2021-ről 2022-re kategóriát váltottak, Q1-ből Q2-be, D1-ből Q1-be, vagy épp fordítva.

A 35 legkiválóbb, minden kritériumnak megfelelő folyóirat: Quarterly Journal of Economics, American Economic Review, Journal of Political Economy, Journal of Finance, Academy of Management Annals, Econometrica, Review of Financial Studies, Academy of Management Journal, Journal of Financial Economics, American Economic Journal: Applied Economics, Journal of Economic Literature, Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior, Review of Economics and Statistics, Journal of Economic Perspectives, Academy of Management Review, Journal of Marketing, Journal of Accounting and Economics, Journal of Management, Organizational Research Methods, Journal of Public Economics, Leadership Quarterly, Strategic Entrepreneurship Journal, International Journal of Information Management, MIS Quarterly: Management Information Systems, Journal of the Academy of Marketing Science, Journal of International Business Studies, Journal of Public Administration Research and Theory, California Management Review, Journal of Interactive Marketing, International Organization, Tourism Management, Structural Equation Modeling, Journal of International Economic Law, Economic History Review, Socio-Economic Review.

Business Discipline	Number of Articles
economics	35
economic	27
theory	26
management	23
international	23
review	21
empirical	20
marketing	19
reviews	15
theoretical	14
social	14
practice	14
studies	13
organizational	13
quality	12
field	12
finance	11

2. ábra: Előfordulási gyakoriságok a szűrt folyóiratok céljai, irányultságai (scope) között

6

Gazdaságinformatikával kapcsolatos kifejezések gyakorisága együttesen sem éri el a 10-et, így nem is szerepelnek sem a szófelhőben (2.(a) ábra), sem a leggyakoribb szavak listájában (2.(b) ábra).

Következtetések

Bár a gazdaságinformatikai szakok szakterületileg elsődlegesen az informatika tudományterületéhez tartoznak, mégis a gazdálkodástudományi terület meghatározó szerepe miatt a kutatók egy jelentős hányada a IX. osztályhoz tartozik. Jelen munkánkban az MTA IX. osztály által meghatározott és frissített folyóiratlistából indultunk ki elemzéseink elvégzése során. Kutatásunkkal bizonyítottuk, hogy ilyen publikációs szabályok mellett, ebben a tudományos környezetben csak erősen korlátozott lehetősége van egy kutatónak magas színvonalú gazdaságinformatikai publikáció megjelentetésére.

Kutatási kérdéseink megválaszolása valószínűleg nem okoz örömteli pillanatokat a kiváló publikációt elhelyezni kívánó kutató számára. Nemcsak a gazdaságinformatikus kollégák érezhetik magukat nehéz helyzetben, de számos diszciplína kutatói, mint pl. a logisztika, termelésmenedzsment, turizmus stb., hiszen itt is nagyon kevés olyan folyóirat található, amely minden kritériumnak megfelelné.

A gazdaságinformatikusok, a tudományterületek határain mozogva talán még inkább nehéz helyzetben vannak, főleg akkor, ha testületileg a IX. osztályhoz tartoznak. Ha a legjobb publikációik számára kiadót kell keresniük igen kevés választási lehetőségük akad. A IX. osztály A kategóriás listája tartalmaz nemcsak menedzsment területén, hanem, a gazdaságinformatikusok számára fontos, döntéstudományok területén található, kiváló operációkutatási folyóiratokat is. Ugyanígy tartalmaz a lista statisztika, adattudomány területén jeles kiadókat, folyóiratokat. E tudományterületi nyitás még akkor is örömdetes, ha a kiválasztás indoka, amely alapján e folyóiratok bekerülhettek ebbe a listába, míg mások kiestek, nem ismertek. Ugyanakkor, ha a fenntartó, elsősorban a mérnöki szemléletet követve egy más logikán alapuló kiválósági módszertant preferál, akkor a kutatónak több kritérium szerint is meg kell felelnie.

A tanulmányunk megmutatta, hogy az A listás folyóiratok közül mintegy 10% (35 folyóirat) az, amely vagy a menedzsment, vagy a közgazdasági területen megméretődik és a WoS és a Scimago szerint is stabilan D1-es kategóriába esik legalább egy szempont szerint.

A kutatásaink rámutattak arra is, hogy a listákat egységesíteni és egymáshoz igazítani szükséges. Amennyiben egyszerre él olyan lista, amely évente frissül (pl. SJR, WoS), illetve olyan lista, amely 5-7 évig változatlan (MTA-GMB folyóirat lista); létezik olyan lista, amely különböző rangsoroló szervezetek szerint rangsorolja a folyóiratokat, a kutatókat rászorítja arra, hogy vagy feleljenek meg valamennyi elvárásnak, leszűkítve ezzel a megjelenési lehetőségüket, vagy válasszanak, hogy a fenntartói, vagy az akadémiai kritériumoknak feleljenek-e meg.

A fenti publikációs kihívások még erőteljesebben jelentkeznek, ha a nemzetközi és a szakterületi szempontokat nézzük. Egy nemzetközi kutatási pályázatban, vagy projektben való lehetséges részvétel esetén a magyar kutatókat is a publikációs teljesítményük alapján ítélik meg [10], ugyanakkor a lehetőségek korlátozottak, ha a kutatók valamennyi korábban részletezett szempontnak meg szeretnének felelni. További nyitott kérdés a tudományos teljesítmény mérésének problematikája [11], számos nemzetközi példa szerint a publikációs elvárás mellett/helyett olyan fontos aspektusokat kellene előtérbe helyezni, mint pl. a társadalmi hatás [12].

Annak érdekében, hogy valóban értékes, eredeti gazdaságinformatikus tudományos munkák jelenjenek meg, a szakma hazai képviselőinek a jelenleginél sokkal erőteljesebb összefogással kell megjeleníteniük a tudományos közéletben. Ennek hiányában a gazdaságinformatikai területen dolgozó kutatóknak, oktatóknak alkalmazkodniuk kell más tudományterületek elvárásaihoz, és továbbra is alárendelt, konformizált tézisek alapján születnek publikálható tanulmányok, valódi gazdaságinformatikus

tudományos munkák helyett. A hazai gazdaságinformatikus közösség a felsőoktatásban játszott szerepével már bizonyította, hogy a gazdaságinformatika önálló interdiszciplináris tudományterület, és elég érett ahhoz, hogy önállóan határozza meg minősítési szempontjait, ugyanakkor erre jelenleg korlátozott lehetősége van.

Véleményünk szerint az a sajnálatos tény, hogy az elfogadott, a kutatásokhoz illeszkedő publikációs lehetőségek ennyire szűkek, további súlyos hatással is lehetnek a gazdaságinformatika, mint önálló tudományterület jövőjére. Ha a gazdaságinformatika területen dolgozó kutatók és oktatók kénytelenek közgazdaságtudományi, matematikai, operációkutatási vagy éppen gazdálkodás- és szervezéstudományi területeken publikálni, akkor tudományos előmenetelük is ezeken a területeken lesz mérhető, az adott terület elvárásai szerint kerülnek minősítésre. Azaz, hamar szembe találhatjuk magunkat azzal a problémával, hogy miként bizonyítjuk kompetenciáink meglétét egy gazdaságinformatika szak akkreditációja, vagy éppen egy doktori iskolai program összeállítása során, ha nem tudunk gazdaságinformatika területen habilitált szakembereket felmutatni?

Irodalomjegyzék

-
- [1] Sasvári, P., Urbanovics, A., [2019]: Az MTA IX. osztály hazai listás folyóiratai a nemzetközi folyóirat-minősítési követelmények tükrében. *Pénzügyi Szemle/Public Finance Quarterly* 64 (3), 371–394 o.
 - [2] Althouse, B. M., West, J. D., Bergstrom, C. T., Bergstrom, T., [2009]: Differences in impact factor across fields and over time. *Journal of the American Society for Information Science and technology* 60 (1), 27–34 o.
 - [3] Archambault, É., Larivière, V., [2009]: History of the journal impact factor: Contingencies and consequences. *Scientometrics* 79 (3), 635–649 o.
 - [4] González-Pereira, B., Guerrero-Bote, V. P., Moya-Anegón, F., [2010]: A new approach to the metric of journals' scientific prestige: The SJR indicator. *Journal of informetrics* 4 (3), 379–391 o.
 - [5] Roldan-Valadez, E., Salazar-Ruiz, S. Y., Ibarra-Contreras, R., Rios, C., [2019]: Current concepts on bibliometrics: a brief review about impact factor, eigenfactor score, citescore, scimago journal rank, source-normalised impact per paper, H-index, and alternative metrics. *Irish Journal of Medical Science (1971-)* 188, 939–951 o.
 - [6] Amutuhaire, T., [2022]: The reality of the 'publish or perish' concept, perspectives from the global south. *Publishing Research Quarterly* 38 (2), 281–294 o.
 - [7] Jansen, M. W., Ruwaard, D., [2012]: Making an impact instead of 'publish or perish'. *The European Journal of Public Health* 22 (5), 613–614 o.
 - [8] Parchomovsky, G., [2000]: Publish or perish. *Michigan Law Review* 98 (4), 926–952 o.
 - [9] Yokomizo, H., Coutts, S. R., Possingham, H. P., [2014]: Decision science for effective management of populations subject to stochasticity and imperfect knowledge. *Population Ecology* 56, 41–53 o.
 - [10] Birkle, C., Pendlebury, D. A., Schnell, J., Adams, J., [2020]: Web of science as a data source for research on scientific and scholarly activity. *Quantitative Science Studies* 1 (1), 363–376 o.
 - [11] García-Villar, C., [2021]: A critical review on altmetrics: can we measure the social impact factor? *Insights into Imaging* 12 (1), 1–10 o.
 - [12] Aksnes, D. W., Langfeldt, L., Wouters, P., [2019]: Citations, citation indicators, and research quality: An overview of basic concepts and theories. *Sage Open* 9 (1), 2158244019829575 o.